

Αντώνη Θεμ. Νταλαμάγκα, Στρατηγού ε.α.
και
Βασιλικής Κωστούλα-Νταλαμάγκα, Καθηγήτριας Φιλολόγου

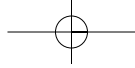
Τα 200 χρόνια του Ιερού Ναού Αγίων Αποστόλων Γοργούλου - Πρέβεζας

*«Απόστολοι Άγιοι, πρεσβεύσατε τω ελεήμονι Θεώ,
ίνα παισιμάτων άφεισιν παράσχη ταις ψυχαίς ημών»*

Έκδοση Αδελφότητας Γοργομυλιωτών 2008

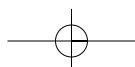

Αφιερώνεται:

α. Στη μνήμη όλων των κεκοιμημένων συγχωριανών μας Γοργομυλιωτών (ανδρών και γυναικών), ευχόμενοι, με τη βοήθεια του Πανάγαθου Θεού, της Υπεραγίας Θεοτόκου και των Αγίων Αποστόλων, οι ψυχές τους να αναπαύονται με εκείνες των Δικαίων και Αγίων.

β. Στους σημερινούς και στις νέες γενιές Γοργομυλιωτών που θα έρθουν, με την παράκληση οι Άγιοι Απόστολοι του Χριστού μας να φωτίζουν το δρόμο της ζωής τους, να δημιουργούν έργα για το καλό του Χωριού μας και της πατρίδας μας και να είναι πιστοί στα ιδανικά και στις παραδόσεις της φυλής μας. Να μη ξεχνούν να ευγνωμονούν πάντοτε τους προγόνους τους (συγχωριανούς μας), οι οποίοι, παρά τις δυσκολότερες συνθήκες που αντιμετώπιζαν, παρέμειναν ακέραιοι, πιστοί στις Χριστιανικές μας παραδόσεις και δημιούργησαν, παρά τα ελάχιστα μέσα που διέθεταν, θεάρεστα έργα.

Πρόλογος

Το 2008 συμπληρώνονται 200 χρόνια από τα θυρανοίξια και την έναρξη λειτουργίας του Ιερού Ναού των Αγίων Αποστόλων στο συνοικισμό Γκούρα του Γοργομούλου, ένας σταθμός που αποτελεί σημαντικό ορόσημο για το χωριό μας στην όλη ιστορική του διαδρομή.

Χάρτης κλίμακας 1:50000 της περιοχής

Νοτιοανατολική όψη της εκκλησίας

Η γιορτή των Αγίων Αποστόλων (29 και 30 Ιουνίου) είναι για τους Γοργομυλιώτες ξεχωριστό γεγονός, διότι τις ημέρες αυτές πραγματοποιείται το μεγάλο (κυρίως) πανηγύρι στο Χωριό μας και όλοι διατηρούν, ιδιαίτερα οι παλαιότεροι, ξεχωριστές αναμνήσεις απ' αυτές τις εκδηλώσεις.

Αν λάβουμε υπόψη μας το χρόνο έναρξης λειτουργίας του Ιερού Ναού, το 1808, τις συνθήκες κάτω από τις οποίες ζούσαν την περίοδο εκείνη οι πρόγονοί μας συγχωριανοί (στενάζοντας κάτω από την τυραννική εξουσία του Αλή Πασά και των Τουρκαλβανών), αξίζει να τους τιμήσουμε ιδιαίτερα, τελώντας ιερό μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών τους, παράλληλα με το λαμπρό εορτασμό των 200 χρόνων.

Στα πλαίσια αυτών των λαμπρών εκδηλώσεων κρίθηκε σκόπιμο να εκδοθεί ένα σύντομο φυλλάδιο, στο οποίο να αναφέρονται το ιστορικό του Ιερού Ναού, επιγραμματικά βιογραφικά στοιχεία για τους Αγίους Αποστόλους, βασικά στοιχεία που σχετίζονται με τις παραδόσεις, τα ήθη και έθιμα του πανηγυριού αυτού στο Χωριό μας, καθώς επίσης και τη σημασία του εορτασμού των 200 χρόνων.

Ανατολική όψη της εκκλησίας

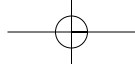
Έτσι δίνεται η ευκαιρία τόσο στους παλαιούς, αλλά ιδιαίτερα στους νέους, που οι σχέσεις τους με το Χωριό είναι χαλαρότερες, να έρθουν σε επαφή με τις ρίζες, τις παραδόσεις και τα ήθη - έθιμα που γαλούχησαν τις προηγούμενες γενιές συγχωριανών μας.

Από τη θέση αυτή θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε από τα βάθη της καρδιάς μας:

α. Τον Ιερέα της Ενορίας του Νέου Γοργομούλου Απόστολο (Παπαλάκη) Νταλαμάγκα, στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται και ο Ι.Ν. Αγίων Αποστόλων, για ορισμένα στοιχεία που μας έθεσε υπόψη σχετικά με το ιστορικό του Ιερού Ναού.

β. Τον εξαιρετο συγχωριανό μας φωτογράφο Δημήτρη Αθ. Παππά, που με τις φωτογραφίες του της Εκκλησίας των Αγίων Αποστόλων (που κοσμούν το φυλλάδιο) συνέβαλε στην όλη προσπάθεια έκδοσης του φυλλαδίου.

γ. Τον εκλεκτό Πρόεδρο Βασίλειο Χρ. Παπακώστα και το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Γοργομυλιωτών (Ευάγγελο Κων. Ζυγούρη αντιπρόεδρο, Απόστολο Βασ. Σταύρου γενικό γραμματέα, Παναγιώτη Χρ. Μπάρτζα ταμία, Γεώργιο Νικ. Μπρού-

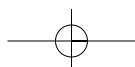

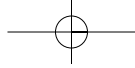
μη κοσμήτορα και τα μέλη Ιωάννη Βασ. Παπακώστα και Αναστασία σύζυγο Ιωάννη Παπασιμπα) που με μεγάλη προθυμία, στα πλαίσια του εορτασμού των 200 χρόνων του Ι.Ν. Αγίων Αποστόλων, αποφάσισαν την έκδοση αυτού του φυλλαδίου.

Πιστεύουμε και ελπίζουμε ότι η έκδοση αυτού του συντομώτατου φυλλαδίου θα συμβάλλει σημαντικά στην όλη προσπάθεια ενός λαμπρότατου εορτασμού για τα 200 χρόνια του Ιερού Ναού, που καταβάλλεται από όλους και ιδιαίτερα από την Οργανωτική Επιτροπή με πρόεδρο το Δήμαρχο Ανωγείου κ. Παπασιμπα Ηλία. Με τον τρόπο αυτό τιμούμε τους προγόνους συγχωριανούς μας αφενός και αφετέρου δίνουμε το παράδειγμα στις νεότερες γενιές συγχωριανών μας, που έρχονται, περί του πρακτέου.

Ευχόμεθα ολόψυχα ο Πανάγαθος Θεός, η Υπεραγία Θεοτόκος και οι Άγιοι Απόστολοι να βοηθούν και να έχουν υπό την σκέπη Τους όλους τους συγχωριανούς μας οπουδήποτε επί της γης κι αν βρίσκονται.

Νοτιοδυτική όψη της εκκλησίας

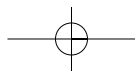

Εισαγωγή

**«Αγάπα για να ζήσεις.
Ζήσε για ν' αγαπάς..»
(Δ. Σολωμός)**

Η εποχή στην οποία ζούμε μπορεί να θεωρηθεί ως κοσμογονική από πλευράς τεχνολογικού πολιτισμού και επιτευγμάτων της επιστήμης. Η κάθετη όμως κατολίσθηση των ηθικών αξιών, των ιδανικών και όλων των “σταθερών”, που αποτελούν το ηθικό βάθρο της όλης ζωής του ανθρώπου, έχουν υποστεί γενικό κλονισμό και ολοκληρωτική διασάλευση. Οι ισχυρότατες αυτές σεισμικές δονήσεις ηθικής φύσεως στα θεμέλια της ζωής του πολιτισμού μας τον έχουν καταστήσει ετοιμόρροπο και απαιτείται η λήψη άμεσων και επειγόντων μέτρων, πριν συμβεί το ανεπανόρθωτο. Αντί να οδηγούμαστε σε ένα “κόσμο όμορφο και ηθικό”, ζούμε στο άγχος, στη φρίκη και στην αγωνία. Στο σημείο του “παγκοσμιοποιημένου αχταρμά” που φτάσαμε, θα πρέπει οι πολιτικοί, οι επιστήμονες, οι άρχοντες των λαών, οι ψυχολόγοι, οι παιδαγωγοί, οι διάφοροι κοινωνικοί φορείς, οι γονείς και γενικά όλοι μας να ξυπνήσουμε από τον ύπνο που μας διακατέχει, να συνειδητοποιήσουμε που βρισκόμαστε και να δράσουμε άμεσα!

Για μας τους σημερινούς Έλληνες, τους κληρονόμους των αθάνατων Ελληνοχριστιανικών ιδανικών και αξιών, δεν απομένει τίποτε άλλο, παρά να ακούσουμε τον Απόστολο των Εθνών Παύλο. Στον Παύλο πρέπει να στραφούμε, στον πρώτο μετά τον Ένα (τον Χριστό), την κολοσσαία αυτή φυσιογνωμία του Χριστιανισμού, η

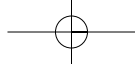
οποία ακτινοβολεί λαμπρότητα το φως του Λυτρωτή του Κόσμου (Χριστού) και φωτίζει τους αιώνες. Ο Μέγας αυτός Απόστολος επέλεξε την πατρίδα μας ως κύριο πεδίο ιεραποστολικής δράσεως και κατέστησε το όνομα της Ελλάδας ακόμη λαμπρότερο στον σύμπαντα κόσμο, σε συνέχεια των αιώνιων ηθικών αξιών των αρχαίων προγόνων μας. Η Καινή Διαθήκη που κυκλοφορεί σήμερα σε χίλιες και πλέον γλώσσες και διαλέκτους ανά τον κόσμο καθιστά πασίγνωστα τα ονόματα των Ελληνικών πόλεων, όπως Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Φιλίππων, Βεροίας, Κορίνθου, Εφέσου, Νικοπόλεως κ.λ.π. Η διδασκαλία του Αποστόλου Παύλου στην Ελλάδα στα μέσα του 1ου μ.Χ. αιώνα εξακολουθεί και σήμερα να είναι (και θα παραμένει στους αιώνες) επίκαιρη στους σύγχρονους Έλληνες και μέσω αυτών σ' όλο τον κόσμο.

Με τις περίφημες επιστολές του, ο Απόστολος Παύλος, εισέρχεται στα άδυτα της Ελληνικής οικογένειας και παραγγέλλει:

α. Στους άνδρες: **«Να αγαπάτε τις γυναίκες σας, όπως ο Χριστός αγάπησε την Εκκλησία...»**

Εσωτερικό εκκλησίας

β. Στις γυναίκες: «Να τιμάτε τους άνδρες σας όπως τον Κύριο...»

γ. Στους γονείς: «Να μη εξοργίζετε τα παιδιά σας, αλλά να τα μεγαλώνετε με παιδεία και νουθεσία Χριστού..»

δ. Στα παιδιά: «Να υπακούετε στους γονείς σας όπως στον Κύριο..»

ε. Στους πλουσίους οι οποίοι έχουν τη μανία να πλουτίζουν, ενώ ο λαός πεινάει και δυστυχεί: «Η ρίζα όλων των κακών είναι η φιλαργυρία... Να μη υπερηφανεύεσθε και να μη στηρίζεσθε στον πλούτο, αλλά μόνο ο Θεός θα σας σώσει κάνοντας πράξεις αγαθοεργίας... (Α' Τιμοθ. 6, 10.17-18)».

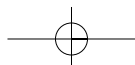
στ. Σε εκείνους που, ενώ μπορούν, δέν εργάζονται, αλλά ζουν σε βάρος των άλλων: «Εάν κάποιος δεν θέλει να εργάζεται, δεν πρέπει και να τρώει... (Β' Θεσσαλ. 3,10)».

ζ. Στους υλιστές και άθεους επιστήμονες, που καυχώνται για τις δήθεν πλούσιες γνώσεις τους, τονίζει ότι πάνω από τη γνώση υπάρχει η αγάπη, η οποία οικοδομεί και ψάλλει τον υπέροχο ύμνο της αγάπης (Α' Κορ. 13,1-13).

η. Στις χήρες γυναίκες και στα ορφανά που κλαίνε για τις προσφιλείς τους υπάρξεις: «Τα προσφιλή σας πρόσωπα δεν απέθαναν, αλλά κοιμήθηκαν. Αν πιστεύουμε ότι ο Χριστός απέθανε και αναστήθηκε, έτσι και ο Θεός τους κοιμηθέντες μέσω του Ιησού θα τους πάρει μαζί του... (Α' Θεσσαλ. 4,13-18)».

θ. Στους ακόλαστους, στους πλεονέκτες, εγκληματίες κ.λ.π. ο Παύλος υπενθυμίζει την οργή του Κυρίου: «Ούτε οι πόρνοι, ούτε οι ειδωλολάτρες, ούτε οι μοιχοί, ούτε οι κλέφτες, ούτε οι μέθυσοι, ούτε οι πλεονέκτες... θα κληρονομήσουν τη βασιλεία του Θεού...(Α' Κορ. 6,9-10)».

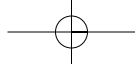
ι. Στους συνειδητούς Χριστιανούς, που βιώνουν τη ζωή της πίστεως με λόγια και με έργα, ο Παύλος επαναλαμβάνει: «Να γίνεσθε άμεμπτοι και ακέραιοι, τέλεια παιδιά του Θεού, μέσα σε γε-

νεά διεστραμμένη και άδικη, μεταξύ των οποίων λάμπετε ως φωστήρες στον κόσμο... (προς Φιλιπ. 2,15)».

Αυτά είναι ορισμένα σημεία από τη μεγαλειώδη, τη στοργική και πατρική φωνή του Αποστόλου Παύλου προς όλους εμάς σήμερα, τα οποία και παραμένουν σταθερά και αναλλοίωτα ανά τους αιώνες. Τόσο ο Παύλος όσο και οι άλλοι θεόπνευστοι Απόστολοι κήρυξαν το λόγο του Θεού και έγραψαν ό,τι αποτελεί σήμερα το θησαυρό της Καινής Διαθήκης. Αν και πέρασαν είκοσι αιώνες, οι φωτεινές μορφές τους μεταδίδουν το φως της πίστεως, το άρωμα της αρετής και τη δύναμη του Θεού στα εκατομμύρια των Χριστιανών. Το έργο τους ήταν τεράστιο, διότι έγιναν συνεργάτες του Θεού στο θείο έργο της σωτηρίας των ανθρώπων. Θυσίασαν την πρόσκαιρη ζωή, αλλά κέρδισαν την αιώνια, που είναι πλημμυρισμένη στη δόξα του Θεού.

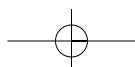
Επιγραμματικά Στοιχεία για τους Αποστόλους του Κυρίου μας

*«Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα Έθνη,
βαπτίζοντες αυτούς εις το όνομα του Πατρός και του
Υιού και του Αγίου Πνεύματος...(Ματθ. κη' 19)».*

Απόστολοι, κατά τη Χριστιανική διδασκαλία, ονομάζονται οι δώδεκα (12) μαθητές του Κυρίου, που άφησαν τα πάντα και ακολούθησαν Αυτόν σ' όλη τη διάρκεια της δημόσιας ζωής Του ως την ώρα της Ανάληψής Του.

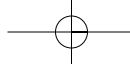
Αλλά τι σημαίνει η λέξη “απόστολος”; Απόστολος είναι ο αποσταλμένος, αυτός που έχει εξουσιοδοτηθεί να διεκπεραιώσει ένα έργο, μια αποστολή. Ο Απόστολος Παύλος αποκαλεί “Απόστολο” και τον ίδιο το Χριστό, με την έννοια ότι είναι “απεσταλμένος του Θεού”. Η γενική σημασία της λέξης είναι “**αποστολή για την πραγματοποίηση μιας θείας εντολής**”.

Οι 12 μαθητές του Κυρίου συμβόλιζαν τις 12 φυλές του Ισραήλ και ήσαν απλοί άνθρωποι, ψαράδες οι πιο πολλοί. Όλοι τους ήταν Ισραηλίτες από τη Γαλιλαία, εκτός από τον Ιούδα τον Ισκαριώτη που ήταν από τη Νότια Ιουδαία. Ο Κύριος δεν διάλεξε για συνεργάτες Του (μαθητές Του) σοφούς ανθρώπους, ούτε αυτούς που είχαν στα χέρια τους την εξουσία και τον πλούτο. Αν είχε καλέσει αυτούς κοντά Του, θα μπορούσαν οι κακόβουλοι και οι άπιστοι, βλέποντας τη δύναμη της πίστεως, να την αποδώσουν σε ανθρώπινες δυνάμεις (στη δύναμη της ανθρώπινης σοφίας, στην επιβο-

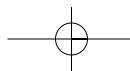
Τοιχογραφία 12 Αποστόλων

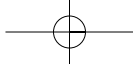

λή της κοσμικής εξουσίας ή στη δωροδοκία του χρήματος). Ενώ ο Κύριος καλώντας αυτούς τους απλούς και καλοπροαίρετους ανθρώπους τους είπε: «**Εγώ δώσω υμίν στόμα και σοφίαν... (Λουκ. κα' 15')**». Έτσι οι Άγιοι Απόστολοι έφεραν σε πέρας το δύσκολο έργο τους, διότι με το δικό τους στόμα μιλούσε ο ίδιος ο Θεός, με την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος που έλαβαν κατά την ημέρα της Πεντηκοστής.

Ύστερα από την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος την ημέρα της Πεντηκοστής, οι μαθητές του Κυρίου έγιναν οι ένθερμοι κήρυκες, οι απόστολοι των Εθνών της Χριστιανικής αλήθειας και οι θαρραλέοι μάρτυρες των όσων δίδαξε και εφάρμοσε ο Χριστός για τη σωτηρία της ανθρωπότητας. Ο φωτισμός του Αγίου Πνεύματος τους μεταμόρφωσε ριζικά. Κανένας φόβος από εκεί και πέρα. Κήρυξαν μπροστά σε όλους: σε βασιλιάδες και ηγεμόνες και στον απλό κόσμο, σε Ιουδαίους και ειδωλολάτρες, στην Παλαιστίνη, στην Ασία, στην Αφρική, στην Ευρώπη, σ' όλη την Οικουμένη. Ούτε ο κόπος, ούτε οι κίνδυνοι, ούτε οι οργανωμένοι διωγμοί, τίποτε δεν τους συγκράτησε από το να διακηρύξουν, όπως λέει ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, «**εκείνα τα οποία ακούσαμε, είδαμε με τα μάτια μας, παρατηρήσαμε έκθαμβοι, ψηλάφησαν τα χέρια μας, για τον Σωτήρα της ζωής μας**».

Η θέση και η εξουσία των Αποστόλων μέσα στην Εκκλησία ήταν μοναδική. Ο Χριστός τους διάλεξε και τους έστειλε να κηρύττουν, να βαπτίζουν, να οικοδομούν και να λυτρώνουν, να συγχωρούν τις ανθρώπινες ψυχές και να τις θεραπεύουν. Η Καινή Διαθήκη τους ονομάζει “άλας της γης και φως του κόσμου”, “αλιείς ανθρώπων”, “μάρτυρες του Θεού”, “δόξα του Χριστού”, “δόξα των Εκκλησιών”. Αποτελεί μέγα θαύμα του Θεού το έργο των Αποστόλων, που δούλεψαν με ψυχικό πόνο και θυσιάστηκαν για την αγάπη του Χριστού. Κατόρθωσαν να ξεριζώσουν από εκατομύρια ψυχών τις βαθιές γερασμένες ρίζες της ειδωλολατρικής ή της Ιουδαϊκής θρησκείας, για να ριζώσουν τη νέα πίστη του Χριστού, που δεν υποσχόταν τίποτε το εύκολο, τίποτε το υλικό, παρά μόνο ζητούσε θυσίες και αγάπη.

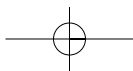
Οι δώδεκα (12) Απόστολοι, σύμφωνα με τη σειρά που ο κύριος τους κάλεσε κοντά του, είναι:

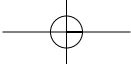
1. Ο Απόστολος Ανδρέας ο Πρωτόκλητος

Ήταν αδελφός του Αποστόλου Πέτρου, γιόι του ψαρά Ιωνά και μαθητές του Ιωάννου του Προδρόμου. Μετά την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος κήρυξε το θείο Λόγο του Ευαγγελίου στον Πόντο, στη Βιθανία, στη Θράκη, στη Μακεδονία και στην Πελοπόννησο. Σε προχωρημένη ηλικία εγκαταστάθηκε στην Πάτρα της Αχαΐας, όπου και θανατώθηκε με σταυρικό θάνατο (σε ηλικία 80 ετών) από τον διοικητή της Αχαΐας Αιγείατη, παρότι ο Απόστολος Ανδρέας είχε θεραπεύσει τη γυναίκα του από ανίατη αρρώστια. Τη μνήμη του εορτάζουμε την 30η Νοεμβρίου.

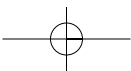
2. Ο Απόστολος Πέτρος ή Σίμων

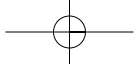
Ο Πρωτόθρονος και Κορυφαίος των Αποστόλων. Αν ο Ανδρέας πήρε τον τίτλο “Πρωτόκλητος”, επειδή κλήθηκε πρώτος από τον Κύριο, ο αδελφός του πήρε τον τίτλο “Πρωτόθρονος” και “Κορυφαίος” κατά την έκφραση της Εκκλησίας. Αρχικά λεγόταν Σίμων και επειδή ήταν πολύ θερμός στην πίστη, ο Κύριος παρομοίωσε την πίστη του με πέτρα, με βράχο στερεό και ακλόνητο, απ’ όπου και το όνομα Πέτρος. Είναι ο πρώτος που βάφτισε Χριστιανούς και οργάνωσε Χριστιανικές κοινότητες. Επισκέφτηκε και δίδαξε σε πάρα πολλές περιοχές, όπως στην Καισάρεια, τη Σαμάρεια, την Ιόπη, την Αντιόχεια, τη Ρώμη κ.ά. Θεωρείται ο ιδρυτής της Εκκλησίας της Ρώμης. Αναφέρονται δύο ταξίδια του Πέτρου στη Ρώμη, το πρώτο το 43 μ.Χ. και το δεύτερο το 64 μ.Χ. Κατά το δεύτερο ταξίδι του, επί διωγμού του Νέρωνος κατά των Χριστιανών, συνελήφθη, καταδικάστηκε σε θάνατο και σταυρώθηκε. Αργότερα ο Μέγας Κων/νος επάνω στον τάφο του έκτισε ναό και μετέπειτα στον ίδιο τόπο κτίστηκε ο περίφημος Ναός του Αποστόλου Πέτρου, που υπάρχει και σήμερα. Τη μνήμη του εορτάζουμε την 29η Ιουνίου μαζί με τον Απόστολο Παύλο.

Εικόνα Αποστόλων Πέτρου και Παύλου

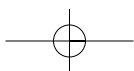

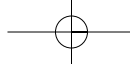
3. Ο Απόστολος Ιάκωβος, ο Πρεσβύτερος του Ζεβεδαίου

Αδελφός του ήταν ο μαθητής της αγάπης, ο Ευαγγελιστής Ιωάννης. Ο Ιάκωβος μαζί με τον αδελφό του Ιωάννη και τον Πέτρο αποτέλεσαν το στενότερο κύκλο των μαθητών του Χριστού και ήταν οι μόνοι που παρευρέθηκαν στη Μεταμόρφωση του Κυρίου στο όρος Θαβώρ. Συνέβαλε στην ίδρυση της πρώτης Χριστιανικής Εκκλησίας στα Ιεροσόλυμα, όπου και δίδαξε τον περισσότερο καιρό. Πέθανε με μαρτυρικό θάνατο περί το 44 μ.Χ., όταν βασιλιάς ήταν ο Ηρώδης Αγρίππας. Τη μνήμη του εορτάζουμε την 30η Απριλίου.

4. Ο Απόστολος και Ευαγγελιστής Ιωάννης ο Θεολόγος

Είναι ο μαθητής της αγάπης, ο συγγραφέας του τέταρτου Ευαγγελίου, τριών Επιστολών και της Αποκαλύψεως. Είναι μια πολυσύνθετη ακτινοβολία αγιότητας, πίστewας, αγάπης, σοφίας, αρετής, λόγων και έργων. Θεωρείται ο “υψιπέτης αετός της Θεολογίας” από το θεολογικότατο Ευαγγέλιο που έγραψε. Κατέχει εξαιρετική θέση στον κύκλο των Αποστόλων, διότι στις μεγάλες και επίσημες στιγμές τον βλέπουμε κοντά στο Χριστό (στη Μεταμόρφωση του Κυρίου, στη θερμή προσευχή της Γεθσημανής, στην αυλή του αρχιερέως όταν ανακρίνεται ο Χριστός, στη φρικτή ώρα της Σταυρώσεως του Κυρίου μαζί με την Παναγία κ.λ.π.). Χαρακτηρίζεται από τον Απόστολο Παύλο “σύλος της Εκκλησίας”. Πήγε με τον Πέτρο στη Σαμάρεια και μαζί του περιόδευσε την Παλαιστίνη. Εξορίστηκε στην Πάτμο επί Δομετιανού και εκεί στην σπηλιά του βράχου έγραψε το προφητικό βιβλίο της Καινής Διαθήκης την “Αποκάλυψη”. Πέθανε σε μεγάλη ηλικία, περί το 104 μ.Χ., στην Έφεσο. Η Εκκλησία χαρακτηρίζει το θάνατό του ως “μετάσταση”, διότι όταν άνοιξαν τον τάφο του δεν βρέθηκε το σεπτό του λείψανο. Τη μνήμη του εορτάζουμε την 8η Μαΐου και τη μετάστασή του την 26η Σεπτεμβρίου.

5. Ο Απόστολος Φίλιππος, ο Γαλιλαίος με το Ελληνικό όνομα

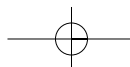
Μαζί με τους συγχωριανούς του τον Ανδρέα, τον Πέτρο, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη υπήρξαν μαθητές του Ιωάννη Προδρόμου και αργότερα αξιώθηκαν να γίνουν μαθητές του Χριστού και Απόστολοι. Μόλις ο Φίλιππος γνώρισε το Χριστό όχι μόνο πίστεψε και χάρηκε, αλλά έτρεξε και βρήκε αμέσως το φίλο του Ναθαναήλ για να του φέρει τη χαρμόσυνη είδηση ότι βρήκε το Μεσσία: **«Ευρήκαμεν Ιησούν τον από Ναζαρέτ ον έγραψε Μωϋσής εν τω Νόμω και οι Προφήται... (Ιωάν. α' 46)»**.

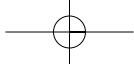
Είναι ο μαθητής εκείνος που παρουσίασε Έλληνες στον Κύριο, όταν εκείνοι του το ζήτησαν: **«Κύριε, θέλομεν τον Ιησούν ιδείν... (Ιωάν. ιβ' 21)»**.

Κατά την παράδοση της Εκκλησίας ο Φίλιππος κήρυξε το Ευαγγέλιο στη Φρυγία, όπου και στην Ιεράπολη (της Φρυγίας) μαρτύρησε με σταυρικό θάνατο. Τη μνήμη του εορτάζουμε την 14η Νοεμβρίου.

6. Ο Απόστολος Ναθαναήλ ή Βαρθολομαίος

Το όνομα Ναθαναήλ στα Εβραϊκά σημαίνει Θεόδωρος ή Θεοδώρητος. Τόπος καταγωγής του ήταν η Κανά της Γαλιλαίας και διαμονής του η Βηθσαϊδά, όπου συνεργάζονταν με το φίλο του Φίλιππο στα ψαροκάϊκα και τις ελεύθερες ώρες διάβαζαν το Νόμο και τους Προφήτες. Δεχόμενος την πρόσκληση του Φιλίππου, που του είπε **«Έρχου και ίδε»**, ήλθε, άκουσε τον Κύριο που του μίλησε προφητικά και Τον ακολούθησε αμέσως. Κατά την παράδοση της Εκκλησίας, ο Ναθαναήλ (Βαρθολομαίος) κήρυξε το Ευαγγέλιο στην Αρμενία και στις Ινδίες και μάλιστα πριν πάει εκεί ο Θωμάς. Πέθανε με μαρτυρικό θάνατο στην πόλη Νίσιβη της Αρμενίας, όπου και διατηρούνται πολλές παραδόσεις γι' αυτόν και το έργο του. Τη μνήμη του εορτάζουμε την 11η Ιουνίου.

7. Ο Απόστολος Θωμάς, ο λεγόμενος Δίδυμος και άπιστος

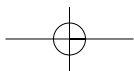
Δεν γνωρίζουμε ακριβώς γιατί ο Ιωάννης στο Ευαγγέλιό του αναφέρει τον Θωμά ως Δίδυμο, όσον αφορά δε στο “άπιστος” ο χαρακτηρισμός του αποδόθηκε, επειδή ήθελε να δει τις πληγές των καρφιών στα χέρια και στα πόδια του Χριστού (από τη Σταύρωσή Του) προκειμένου να πιστέψει στην Ανάστασή Του. Συνταρακτική παρέμεινε η φράση που του είπε ο Χριστός: «**Φέρε την χείρα σου και μη γίνου άπιστος αλλά πιστός**». Γεμάτος πίστη ο Θωμάς κήρυξε το Ευαγγέλιο στη Συρία, στις Ινδίες, ενδεχομένως και στην Αρμενία, όπου και ίδρυσε Εκκλησίες. Πέθανε με μαρτυρικό θάνατο, από κτυπήματα λόγχης, στην πόλη Καλαμίνα των Ινδιών. Τη μνήμη του εορτάζουμε την 6η Οκτωβρίου.

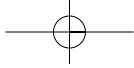
8. Ο Απόστολος και Ευαγγελιστής Ματθαίος

Ονομάζονταν Λευϊ και ήταν Τελώνης (εισπράκτορας φόρων) στην Καπερναούμ, γιος του Αλφαίου, που αργότερα ονομάστηκε Ματθαίος. Μια λέξη του είπε ο Κύριος, «**ακολούθει μοι**», και ο Λευϊ, αφού εγκατέλειψε τα πάντα, Τον ακολούθησε με θέρμη και πίστη. Από αμαρτωλός και άδικος, έγινε φιλόανθρωπος, δίκαιος και ενάρετος, μοιράζοντας την περιουσία του στους φτωχούς. Έζησε ζωή ασκητική και τρεφόταν μόνο με καρπούς και λάχανα, αποφεύγοντας τα κρέατα. Κήρυξε το Ευαγγέλιο στην Παλαιστίνη και στην Αιθιοπία. Είναι ο πρώτος που έγραψε για τη ζωή, τη διδασκαλία και τα θαύματα του Κυρίου στο Ευαγγέλιό Του, που κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των 27 Βιβλίων της Καινής Διαθήκης. Δεν γνωρίζουμε πότε, που και πως πέθανε. Τη μνήμη του εορτάζουμε την 16η Νοεμβρίου.

9. Ο Απόστολος Ιάκωβος του Αλφαίου

Λέγεται έτσι (όπως αναφέρουν οι Ευαγγελιστές Ματθαίος, Μάρκος και Λουκάς) για να διακρίνεται από τον Απόστολο Ιάκωβο το γιο του Ζεβεδαίου (αδελφό του Ευαγγελιστού Ιωάννη). Υπέφερε

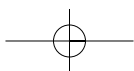
και αυτός με τον Κύριο και τους άλλους Αποστόλους τις ταλαιπωρίες, τους διωγμούς, τους κινδύνους, γυρίζοντας από χωριό σε χωριό και από πόλη σε πόλη. Σύμφωνα με την παράδοση, κήρυξε το Ευαγγέλιο στην Αίγυπτο και πέθανε με μαρτυρικό θάνατο επί του σταυρού στην πόλη Οστρακίνη της Αιγύπτου. Τη μνήμη του εορτάζουμε την 9η Οκτωβρίου.

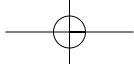
10. Ο Απόστολος Ιούδας του Ιακώβου, ο Λεββαίος ή Θαδδαίος

Το όνομα Ιούδας είναι το κύριο όνομα, ενώ το Λεββαίος και Θαδδαίος είναι επίθετα και έχουν την έννοια του μεγαλόκαρδος. Ήταν μαθητής του Ιωάννη του Προδρόμου και αργότερα έγινε μαθητής και Απόστολος του Χριστού. Κήρυξε το Ευαγγέλιο στη Γαλιλαία, τη Σαμάρεια, τη Συρία, τη Μεσοποταμία και αργότερα στην Αρμενία, όπου έφερε μαζί του και τη λόγχη με την οποία ελόγχευσαν την πλευρά του Κυρίου. Κατά την παράδοση ο Απόστολος Ιούδας του Ιακώβου μαρτύρησε για την πίστη του Χριστού στην πόλη Σαβαρχάρ της Αρμενίας κοντά στο όρος Αραράτ. Τη μνήμη του εορτάζουμε την 21η Αυγούστου.

11. Ο Απόστολος Σίμων ο Ζηλωτής ή Κανανίτης

Με το όνομα Σίμων έχουμε δύο Αποστόλους, ο ένας είναι ο Σίμων Πέτρος (Κορυφαίος των Αποστόλων) και ο άλλος ο Σίμων ο Ζηλωτής ή Κανανίτης. Ζηλωτής σημαίνει εκείνος που έχει θείο ζήλο. Η Αραμαϊκή λέξη Κανανά σημαίνει τον θερμό, το ζηλωτή. Επομένως Κανανίτης και Ζηλωτής έχουν την ίδια έννοια στην Αραμαϊκή και στην Ελληνική γλώσσα. Στην Ιουδαία και στη Γαλιλαία υπήρχε και μια μερίδα ή φατρία ή πολιτικό κόμμα ζηλωτών, που σκοπό είχαν την απελευθέρωσή τους από τους Ρωμαίους με θέρμη και μαχητικότητα. Ίσως σ' αυτούς να ανήκε και ο Σίμων ο Ζηλωτής, που επωνομαζόταν και Εθνικόφρων Ισραηλίτης. Κατά την παράδοση, ο Σίμων έδρασε στην Αίγυπτο, στην Περσία, πιθανόν και στη Μ. Βρετανία, κηρύσσοντας το Ευαγγέλιο με θέρμη και ζή-

λο. Απέθανε με το μαρτυρικό θάνατο της σταύρωσης. Τη μνήμη του εορτάζουμε την 10η Μαΐου.

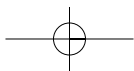
12. Ο Απόστολος Μαθθίας

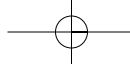
Ο Απόστολος αυτός αντικατέστησε τον Ιούδα τον Ισκαριώτη, τον μαθητή που πρόδωσε τον Κύριο και ο οποίος στη συνέχεια μεταμεληθείς επέστρεψε τα τριάκοντα αργύρια και αυτοκτόνησε. Μετά την Ανάληψη του Κυρίου ο Πέτρος, ευρισκόμενος στα Ιεροσόλυμα, πρότεινε στους Αποστόλους και στους άλλους πιστούς που βρέθηκαν κοντά τους (120 άτομα περίπου), να επιλέξουν έναν άλλο Απόστολο σε αντικατάσταση του Ιούδα. Προτάθηκαν δύο από τους εβδομήντα, ο Μαθθίας και ο Ιούστος. Μετά από θερμή προσευχή όλων επιλέχθηκε με κλήρο ο Μαθθίας. Ο Μαθθίας κήρυξε το Ευαγγέλιο, όπως και οι άλλοι Απόστολοι, σε διάφορες περιοχές, κυρίως δε στην Αιθιοπία, όπου και τελείωσε την αποστολή του με μαρτυρικό θάνατο. Τη μνήμη του εορτάζουμε την 9η Αυγούστου.

Στη χορεία των Αποστόλων, πέραν των δώδεκα, κατατάσσονται από την Εκκλησία μας και οι ακόλουθοι:

1. Ο Ευαγγελιστής και Απόστολος Μάρκος, που το σπίτι του στα Ιεροσόλυμα αποτέλεσε το πρώτο Πνευματικό Κέντρο των Χριστιανών. Η μητέρα του Μαρία και ο θείος του Απόστολος Βαρνάβας ανέδειξαν τον Μάρκο εργάτη του Ευαγγελίου. Το Ευαγγέλιό του απευθύνεται σ' όλο τον κόσμο και ακτινοβολεί το φως του Κυρίου δια μέσου των αιώνων.

2. Ο Ευαγγελιστής και Απόστολος Λουκάς: Έλληνας από τους Φιλίππους της Μακεδονίας (κατ' άλλους από την Αντιόχεια), γιατρός στο επάγγελμα αλλά και θεόπνευστος συγγραφέας. Ήταν δε και σπουδαίος ζωγράφος, αφού πρώτος αυτός ζωγράφησε το πορτραίτο (την εικόνα) της Θεοτόκου. Υπήρξε μαθητής, συνοδός και συνεργάτης του Αποστόλου Παύλου, γράφοντας στο Ευαγγέλιό του όσα άκουσε απ' αυτόν.

3. Ο Απόστολος Παύλος, ο πρώτος μετά τον Ένα (τον Χριστό). Η μεταστροφή του Παύλου, από φανατικό διώκτη των Χριστιανών στον θερμότερο ζηλωτή του Χριστού και σε θεμελιωτή του Χριστιανισμού, αποτελεί θαύμα θαυμάτων. Η αποστολική δράση του Παύλου ανά την Οικουμένη (Απόστολος των Εθνών) διήρκεσε 35 χρόνια με τις περισσότερες περιοδείες του σε Ελληνικές πόλεις. Αρκεί κάποιος να διαβάσει τον υπέροχο ύμνο της αγάπης στην Α' προς Κορινθίους επιστολή του (παράγρ. 13), οπότε θα αντιληφθεί το θείο βάθος των νοημάτων του και τον όλο σκοπό της ζωής του ανθρώπου επί της γης. Ο Απόστολος Παύλος απέθανε με μαρτυρικό θάνατο στη Ρώμη κατά το διωγμό των Χριστιανών επί Νέρωνος περί το 64 έως 68 μ.Χ.

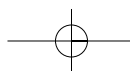
4. Ο Απόστολος Βαρνάβας ή Ιωσήφ, ο επωνομαζόμενος “Γιός της παρηγοριάς”. Αυτός μαζί με τον Απόστολο Παύλο ονόμασαν τους πιστούς του Ευαγγελίου για πρώτη φορά “Χριστιανούς” στην Αντιόχεια. Διοργάνωσε την Εκκλησία της Κύπρου και έγινε ο πρώτος Επίσκοπος αυτής.

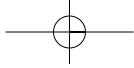
5. Ο Απόστολος Τιμόθεος, Έλληνας στην καταγωγή, και βασικός συνεργάτης του Αποστόλου Παύλου. Διοργάνωσε την Εκκλησία της Εφέσου, όπου ο Απόστολος Παύλος τον τοποθέτησε Επίσκοπο.

6. Ο Απόστολος Τίτος από την Αντιόχεια, πολύτιμος συνεργάτης του Αποστόλου Παύλου. Διετέλεσε Επίσκοπος της Εκκλησίας της Κρήτης.

7. Ο Απόστολος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος, ο μεγαλύτερος γιος του Ιωσήφ ο επωνομαζόμενος “ο δίκαιος και ενάρετος”, ο οποίος υπήρξε ο πρώτος Επίσκοπος των Ιεροσολύμων. Στον Άγιο Ιάκωβο αποδίδεται, κατά βάση τουλάχιστον, και η αρχαία Λειτουργία, που φέρει το όνομά του.

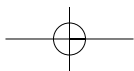
8. Ο Απόστολος Ιούδας ο Αδελφόθεος, ο τέταρτος γιος του Ιωσήφ και αδελφός του Ιακώβου. Μαζί με τη σύζυγό του άρχισε ιεραποστολικό έργο περιοδεύοντας και κηρύσσοντας το Λόγο του Θεού.

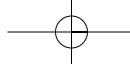

9. Εκτός από τους πρώτους δώδεκα Αποστόλους και τους οκτώ επόμενους, ο Ευαγγελιστής Λουκάς μας πληροφορεί ότι ο Κύριος κάλεσε και άλλους εβδομήντα και τους έστειλε, ανά δύο, σε διάφορες πόλεις τις οποίες επρόκειτο να επισκεφθεί ο ίδιος, δίνοντας σ' αυτούς ανάλογες οδηγίες. Την αποστολή που τους ανέθεσε ο Κύριος την έφεραν σε πέρας οι 70 Απόστολοι, συνοδευόμενοι συχνά στο αποστολικό τους έργο από τις συζύγους και τα παιδιά τους.

Έτσι λοιπόν με τις προσπάθειες όλων των Αποστόλων και τους ασταμάτητους αγώνες τους εξαπλώθηκε και στερεώθηκε η Εκκλησία του Χριστού, η "Αποστολική Εκκλησία", θεμελιούμενη πάνω στην ιερή παράδοση της διδασκαλίας τους. Οι ίδιοι ίδρυσαν τις Εκκλησίες στην Παλαιστίνη, στη Μικρά Ασία, στην Ελλάδα, στη Μέση Ανατολή, στην Άπω Ανατολή, στην Ευρώπη και στην Αφρική, που ονομάστηκαν ειδικότερα "Αποστολικές Εκκλησίες". Στην επίγεια "στρατευομένη" Εκκλησία κάθε Απόστολος τιμάται την ημέρα της μνήμης του. Για τους Πρωτοκορυφαίους Αποστόλους Πέτρο και Παύλο ορίστηκε ημέρα κοινής εορτής η 29η Ιουνίου και άλλη κοινή επίσης γιορτή για τους 12 Αποστόλους η 30η Ιουνίου.

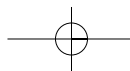

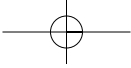

Ιστορικό της Εκκλησίας των Αγίων Αποστόλων

*«Έκγονοι και αδελφοί (δέον) μιμείσθαι την τώνδε αρετήν»
[(Οι απόγονοι και τ' αδέρφια πρέπει να μιμούνται
την αρετή εκείνων (των προγόνων τους)]
(Πλάτωνας)*

Το Χωριό μας, ο Γοργόμυλος (Μολιανά), ευρισκόμενο πάνω στο στρατηγικό άξονα που συνδέει το υψίπεδο Ιωαννίνων με την πεδιάδα της Άρτας, βρέθηκε από αρχαιότατων χρόνων στο μάτι του κυκλώνα και υπέφερε τα πάνδεινα. Την περίοδο της δόξας των αρχαίων Ηπειρωτών τον άξονα αυτόν έλεγχαν οι Μολοσσοί μέχρι το 167 π.Χ., οπότε η Ήπειρος υποτάχθηκε στους Ρωμαίους (με τελευταία πόλη που αντιστάθηκε το Όρραον). Μετά τους Ρωμαίους, που οι Ηπειρώτες υπέστησαν τη μεγαλύτερη συμφορά, ήρθε η λαμπρή Βυζαντινή περίοδος και ιδιαίτερα σε μία φάση αυτής υπήρξε για την Ήπειρο το Δεσποτάτο της Ηπείρου (1204-1430 μ.Χ.) με σημαντική πρόοδο σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής. Κατά τη Βυζαντινή περίοδο υπήρξαν επιδρομές, καταστροφές και κατακτήσεις (σε ορισμένες χρονικές φάσεις) από Σλάβους, Βούλγαρους, Αλβανούς, Τούρκους κ.ά, που δημιούργησαν τεράστια προβλήματα σ' όλη την Ελλάδα. Από το 1430, που έπεσαν τα Γιάννινα στους Τούρκους και το 1449 μ.Χ. η Άρτα, σ' όλη την Ήπειρο τα πάντα "τά'σκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά". Μέσα σ' αυτό το ζοφερό κλίμα της Τουρκικής σκλαβιάς έζησαν και οι πρό-

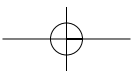

γονοί μας συγχωριανοί, υποφέροντας σκληρά την απανθρωπία των τυράννων κατακτητών μέχρι τους νικηφόρους πολέμους του 1912-13, οπότε και απελευθερώθηκε η Ήπειρος.

Στα τέλη του 18ου και στις αρχές του 19ου αιώνα (περίοδος 1788-1820) την Ήπειρο διοικούσε ο πανούργος, φιλάργυρος και χωρίς ηθικούς φραγμούς και αρχές Τουρκαλβανός Αλή Πασάς. Οι κάτοικοι των Μολιανών, για να εξευμενίσουν τον Αλή Πασά και για να αποφύγουν την άγρια εκμετάλευση -καταστροφές από τους Τουρκαλβανούς φοροεισπράκτορες, αποφάσισαν με προσωπική τους εργασία και συνεισφορά να κατασκευάσουν γι' αυτόν Έπαυλη (Σαράι) στο συνοικισμό Γεροπλατάνου, πράγμα το οποίο και πραγματοποιήθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1790 (για περισσότερες πληροφορίες ιδέ βιβλίο "Ο Γοργόμυλος στο χώρο και στο χρόνο" των ιδίων συγγραφέων, σελίδες 77-86). Η ενέργειά τους αυτή είχε ως αποτέλεσμα την παροχή εκ μέρους του τυράννου ορισμένων βαθμών ελευθερίας σχετικά με θρησκευτικά και εκπαιδευτικά θέματα για το Χωριό μας.

Ως γνωστόν το βαθύ θρησκευτικό συναίσθημα των κατοίκων του Χωριού μας, ιδιαίτερα κατά τα δύσκολα χρόνια της Τουρκοκρατίας, ήταν ο σπουδαιότερος παράγοντας, που κράτησε το δυστυχισμένο αυτό κόσμο ενωμένο και στήριξε τις ηθικές του δυνάμεις. Απόδειξη αυτού ήταν και το γεγονός ότι στο Χωριό μας λειτουργούσαν οι περισσότερες Εκκλησίες από οποιοδήποτε άλλο χωριό στην Ήπειρο. Μέσα στα πλαίσια αυτά, στην περιοχή του συνοικισμού της Γκούρας περί το 1807 άρχισε να κατασκευάζεται ο Ι.Ν. των Αγίων Αποστόλων, ο οποίος και περατώθηκε το Φθινόπωρο του 1808. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από τοιχογραφία που βρέθηκε στη Δυτική πλευρά του εσωτερικού της Εκκλησίας, με ημερομηνία 25 Οκτωβρίου 1808 (πιθανότατα από τους Αγιογράφους του Ναού), η οποία αναγράφει: «Ιστορήθη ο θείος ούτος και πάνσεπτος Ναός των Αγίων ενδόξων και πανευφήμων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου των Δώδεκα, αρχιερατούντος του πανιερωτάτου ημών Δεσπότη κυρίου Ιεροθέου Ιωαννίνων και

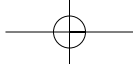

Ναυπάκτου και Άρτης, δια συνδρομής των ευλαβεστάτων Ιωάννου ιερέως, Μόσχου ιερέως, Δημητρίου ιερέως, δια χειρός Κων/νου ιερέως μετά των δύο υιών αυτού Ιωάννου ιερέως και Χριστοδούλου». Επίσης στην ίδια πλευρά του Ι. Ναού βρέθηκαν γραμμένα και τα εξής στοιχεία: «Παπαγιάννης, Παπαμόσχος, Παπαγιάννης, Παπαδήμος, Παπαγιώργης. Ούτοι ιερούργησαν από το έτος 1760-1814».

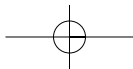

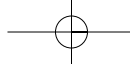
Τοιχογραφία ιστορήσεως Ι.Ν. Αγίων Αποστόλων

Η χρονική περίοδος 1760-1814, που έζησαν και ιερούργησαν οι ανεφερόμενοι ιερείς στο Χωριό μας, αποτελεί ιστορικό σταθμό για την κοινότητα των Μολιανών (Γοργομούλου). Σημαντικότητας και άξιος επαίνου κρίνεται ο ρόλος του Παπαγιάννη ή Γερόπαπα του συνοικισμού Μαρκάτες, ο οποίος με τις ενέργειές του και τις πρωτοβουλίες του επί εποχής Ασήμ Μπέη και Αλή Πασά Βοήθησε τα μέγιστα το Χωριό και την περιοχή Δυτικού Ξηροβουνίου να αποκτήσουν σημαντικά προνόμια για τους φτωχούς και ταλαιπωρημένους κατοίκους, απαλλάσσοντάς τους πέραν των άλλων από ληστείες, καταστροφές και ερημώσεις (ιδέ και Βιβλίο “Ο Γοργομούλος στο χώρο και στο χρόνο” σελίδες 133-136).

Ο Ι.Ν. Αγίων Αποστόλων λειτούργησε κανονικά επί δώδεκα χρόνια, μέχρι τα μέσα Αυγούστου 1820 (1808-1820). Τη χρονική αυτή στιγμή μεγάλη συμφορά βρήκε το Χωριό μας. Ως γνωστόν το 1820 εκδόθηκε από την Πύλη (στην Κων/πολη) φερμάνι (το Χάτι Σερίφ), με το οποίο ο Αλή Πασάς κηρύχτηκε αναγνωρισμένος εχθρός του Σουλτάνου. Ο Σουλτάνος, λοιπόν, διέταξε πολυάριθμα στρατεύματα απ' όλες τις κατευθύνσεις να κινηθούν προς τα Γιάννινα, προκειμένου να ανατρέψουν τον Αλή Πασά, πράγμα το οποίο και πραγματοποιήθηκε μέχρι 25 Ιανουαρίου 1822 (οπότε ο Αλή Πασάς αποκεφαλίστηκε μαζί με τα παιδιά του Μουχτάρ και Βελή). Το Χωριό μας βρέθηκε μέσα στη δίνη αυτών των γεγονότων και είχε την ατυχία τα στρατεύματα που κινήθηκαν από Νότο προς Βορρά να τα διοικεί ο Μπεχλιβάν ή Μπαμπά Πασάς (Βούλγαρος Πομακικής καταγωγής), ο οποίος ήταν ο μεγαλύτερος διώκτης των Χριστιανών. Ο άνθρωπος αυτός (αν είναι δυνατόν να ονομάζεται άνθρωπος, διότι επρόκειτο για τέρας) κινήθηκε με τα στρατεύματά του από Λάρισα, Άμφισσα, Ναύπακτο, Αιτωλία και έφτασε στον Αμβρακικό Κόλπο ερημώνοντας τα πάντα στο διάβα του. Ενώ ρήμαζε τα Καμποχώρια στην Άρτα, έλαβε εντολή στα μέσα Αυγούστου 1820 από το νέο Πασά των Ιωαννίνων (Ισμαήλ Πασόμπεη) να κινηθεί και να καταλάβει τη διάβαση των Πέντε Πηγαδιών, προτού να την πάρουν οι Σουλιώτες. Φτάνοντας στον Καρβασαρά Μολιανών (περιοχή Πινακούλι, όπου η Εκκλησία Ζωοδόχος Πηγή) πληροφορήθηκε ότι η διάβαση των Πέντε Πηγαδιών κατέχονταν από το Μάρκο Μπότσαρη με τους Σουλιώτες. Ατενίζοντας από το Πινακούλι το Σαράι του Αλή Πασά και πνέοντας μένεα εναντίον του διέταξε τα στρατεύματά του να κινηθούν μέσω Χοντρόλογγου - Μακρύκαμπου - Φανερωμένης προς Καλέντζι - Γιάννινα ισοπεδώνοντας τα πάντα και ιδιαίτερα όλους τους Ιερούς Ναούς. Όλοι οι συνοικισμοί Πουλιάνα, Γκούρα, Τζιομάτες, Γεροπλάτανος, Γεροδημάτες, Χαλίικια και Μαρκάτες υπέστησαν τις μεγαλύτερες καταστροφές απ' όταν είχαν κατοικηθεί στην ιστορία τους. Μαζί με όλα αυτά ισοπεδώθηκε και ο Ι.Ν. Αγίων Αποστόλων.

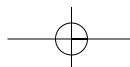
Η κατάρα των κατοίκων του Χωριού μας για το ανθρωπόμορφο τέρας τον Μπαμπά Πασά, εξαιτίας της ολοκληρωτικής καταστροφής, που άφησε πίσω του, εκφράστηκε με το ακόλουθο τετράστιχο:

**«Μπαμπά Πασά του Ρουτζουκιού
καταραμένη Αττίλα
ποιό μούρο φίδι σ' έσπειρε
και ποιά σ' εγέννα σκύλα;»**

Η κατάρα αυτή δεν άργησε να πιάσει τόπο, διότι μια εβδομάδα αργότερα ο Μπαμπά Πασάς εξοντώθηκε με δηλητήριο σε στρατόπεδο έξω από τα Γιάννινα κατά διαταγή του Σουλτάνου, λόγω των μεγίστων καταστροφών και κακουργημάτων που διέπραξε στο διάβα του, σε βάρος των Χριστιανικών πληθυσμών, κινούμενος από Μακεδονία - Θεσσαλία - Στερεά Ελλάδα προς Γιάννινα.

Πέρασε αρκετός χρόνος μέχρι να συνέλθουν οι κάτοικοι του Χωριού μας, από τη μεγάλη αυτή συμφορά, να επουλώσουν τις πληγές τους και να επισκευάσουν τα κατεστραμμένα σπίτια τους. Έτσι και η Εκκλησία των Αγίων Αποστόλων επισκευάσθηκε και μέχρι τα μέσα του επόμενου χρόνου 1821 άρχισε να λειτουργεί και πάλι. Ο Ι.Ν. Αγίων Αποστόλων με τις επισκευές που υπέστη κατά καιρούς, με τελευταία εκείνη της αλλαγής της σκεπής (από λιθόπλακες σε κεραμοσκεπή) τη δεκαετία 1970, αποτελούσε τον κύριο Ναό του συνοικισμού Γκούρας και σ' αυτόν καθιερώθηκε να γίνεται το κυρίως (μεγάλο) πανηγύρι του Χωριού μας κατά την εορτή των Αγίων Αποστόλων (29 και 30 Ιουνίου).

Στην Εκκλησία των Αγίων Αποστόλων από το 1815-1900 λειτούργησαν οι ιερείς Παπαγιάννης, Παπαθανάσης, Παπαγιάννης, Παπαπάνος, Παπαβασιλάκης, Παπακωστάκης και Παπακώτσης. Στη συνέχεια ο Παπαδημήτρης (πεθερός του Παπαγιάννη Παπαϊωάννου μέχρι το 1907), ο Παπαγιώργης (πατέρας των Παπαχρήστου, Παπαβασίλη και Παπαθωμά) μέχρι το 1938, ο Παπαγιάννης Παπαϊωάννου μέχρι το 1968, ο Παπαχρήστος (1902-1981), ο Παπαβασίλης (1906-1989), ο Παπαγιώργης (1929-1988), ο Παπαδη-

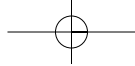

μήτρης Πανταζής, ο Παπανίκος Δράκος και τα τελευταία χρόνια την εποπτεία και λειτουργία του Ι. Ναού έχει ο Ιερέας του Νέου Γοργομούλου Παπαλάκης Νταλαμάγκας.

Εκείνος ο ιερέας που συνδέθηκε άμεσα με την Εκκλησία των Αγίων Αποστόλων και τη φρόντιζε σαν δικό του σπίτι, πάνω από 60 χρόνια, ήταν ο Παπαγιάννης Παπαϊωάννου ή Οικονόμου (1873-1968), ο οποίος έμενε 200 μέτρα βόρεια της Εκκλησίας και ο οποίος πρωτοστάτησε, κατά το πρώτο ήμισυ του 20ου αιώνα, θετικότερα σ' όλα τα γεγονότα που σημάδεψαν το Χωριό μας (έζησε 95 χρόνια και κοιμήθηκε το 1968). Όσοι τον θυμούνται (από τους παλαιότερους) όλοι τους εκφράζονται με τα πιο κολακευτικά λόγια για τον ενάρετο βίο του, την ανθρωπιά του, το σεβασμό που ακτινοβολούσε η προσωπικότητά του και το χάρισμα που διέθετε να συμβιβάζει τους συγχωριανούς μας και να βοηθάει όσους είχαν ανάγκη. Ο Θεός ας αναπαύει την ψυχή του μετά των Αγίων, τόσοσόν αυτού όσο και όλων των άλλων ιερέων που λειτούργησαν στον Ι.Ν. Αγίων Αποστόλων και δεν βρίσκονται σήμερα στη ζωή.

Εσωτερικό εκκλησίας

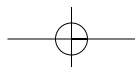

Το Μεγάλο (κυρίως) πανηγύρι του Χωριού μας (29 και 30 Ιουνίου)

*«Πάνω στους Αϊ-΄Ποστόλους και κάτω στους Αϊ-Ταξιάρχες
πανηγυράκια γίνονταν, μεγάλα πανηγύρια,
σαράντα δίπλες ο χορός κι εξήντα δυό τραπέζια».*
(Δημοτικό)

Όλα τα πανηγύρια στο Χωριό μας (τις ημέρες που γιόρταζαν οι Εκκλησίες) αποτελούσαν σημαντικότερα γεγονότα για τους κατοίκους, ιδιαίτερα κατά τα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Οι συναθροίσεις στα πανηγύρια και κατά τις μεγάλες γιορτές της Χριστιανοσύνης (Χριστούγεννα, Λαμπρή κ.λ.π.) ήταν εξαιρετικές ευκαιρίες για τους υπόδουλους Έλληνες για άμεση επικοινωνία και μετάδοση χρήσιμων πληροφοριών για διάφορα ζητήματα που τους απασχολούσαν, μακριά από την άγρυπνη παρακολούθηση του κατακτητή, καθώς επίσης και ευκαιρίες για τόνωση του πατριωτικού και ηθικού αισθήματός τους. Έτσι στα πανηγύρια οι άνθρωποι ανταμώνουν, επικοινωνούν, ταπεινώνονται και εξυψώνονται, εκφράζονται, επιδεικνύονται, παρατηρούν και παρατηρούνται, ερωτεύονται, επαναπροσδιορίζουν τη σχέση τους με τους άλλους συγχωριανούς, το φυσικό περιβάλλον, το μεταφυσικό και τον κόσμο, μέσα στο όλο τελετουργικό πλαίσιο του εορτασμού.

Το πανηγύρι των Αγίων Αποστόλων ήταν το μεγαλύτερο όλων και αποτελούσε πόλο έλξης όχι μόνο για τους χωριανούς μας αλλά και για τους κατοίκους των γύρω χωριών της περιοχής Ξηρο-

βουνίου, καθώς και για τους ξενιτεμένους από μακριά που είχαν καιρό να έρθουν στο Χωριό. Απαραίτητη προϋπόθεση για το μεγάλο αυτό πανηγύρι ήταν οι προετοιμασίες που γίνονταν στα σπίτια, ιδιαίτερα δε στους συνοικισμούς που ήταν κοντά στην Εκκλησία των Αγίων Αποστόλων (Γκούρα, Χαλίκια, Τζιομάτες και Γεροπλάτανος). Οι νοικοκυραίοι με τα ζώα τους (μουλάρια ή άλογα) πήγαιναν στην Άρτα ή στη Φιλιπιάδα (όταν αυτή αναπτύχθηκε σε μικρή Κωμόπολη) και προμηθεύονταν τα απαιτούμενα για το σπίτι (τρόφιμα, ποτά, γλυκά, ρουχισμό κ.ά.). Οι γυναίκες καθάριζαν τα σπίτια τους και τις αυλές τους ασπρίζοντάς τα με ασβέστη, καθώς επίσης έπλυναν και προετοίμαζαν τα στρωσίδια και όλα τα χρειαζόμενα για την περιποίηση των καλεσμένων τις ημέρες του πανηγυριού στο σπίτι. Την παραμονή του πανηγυριού έσφαζαν κάποιο ζωντανό (προβατίνα ή γίδα), έψηναν στους φούρνους ωραίο σταρένιο ψωμί, διάφορες πίτες και προετοίμαζαν όλα τα σχετικά για το μαγείρεμα ή ψήσιμο του κρέατος, τα ποτά (κρασί, τσίπουρο και ούζο), τα οποία και θα παρατίθονταν τις ημέρες του πανηγυριού στους καλεσμένους.

Το πρωί της πρώτης ημέρας του πανηγυριού πλήθος κόσμου συ-

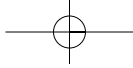

νέρρευε στην Εκκλησία των Αγίων Αποστόλων, οι περισσότεροι, που έμεναν μακριά, έρχονταν με άλογα και μουλάρια ωραία σελωμένα και στολισμένα. Αρκετοί, ιδιαίτερα μικρέμποροι, κατέφθαναν από την προηγούμενη βραδιά ή πολύ νωρίς το πρωί για να προλάβουν να εκθέσουν την πραμάτια τους (παιχνίδια, γλυκά, φρούτα κ.λ.π.) προς πώληση. Το πλήθος των προσερχομένων παρακολουθούσε με κατάνυξη τη θεία λειτουργία (μέσα και έξω από την Εκκλησία) μέχρι τις 10.30 Ω, οπότε οι ιερείς έβγαιναν στο προαύλιο (πέραν του χώρου των μνημάτων της Εκκλησίας που υπήρχαν τότε) και έκαναν αγιασμό και στη συνέχεια όλοι ασπάζονταν την εικόνα των Αγίων Αποστόλων και έπαιρναν αντίδωρο από τον παπά ή τους παπάδες μέχρι τις 11.15 Ω περίπου.

Περί τις 11.30-11.45 Ω άρχιζε το διασκεδαστικό μέρος του πανηγυριού με κύριο χορό, στον οποίο συμμετείχαν σχεδόν όλοι με πρώτους τον παπά, τον πρόεδρο της Κοινότητας και τους δασκάλους του χωριού. Ακολουθούσαν οι γεροντότεροι και στη συνέχεια οι άνδρες και μετά οι γυναίκες. Ο χορός ήταν αργός στρωτός, όπου πρώτα τραγουδούσαν οι άνδρες και μετά επαναλάμβαναν οι γυναίκες.

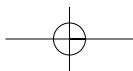
Φωτογραφία από το Πανηγύρι των Αγίων Αποστόλων
(έξω από τον περίβολο της εκκλησίας) έτους 1938

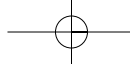

Στη συνέχεια παρέες-παρέες γλεντούσαν κάτω από τη σκιά των μεγάλων πουρναριών που υπήρχαν στον περίβολο της Εκκλησίας, άλλοι μόνο με τραγούδια και άλλοι με μουσικά όργανα (δηλαδή άλλοι διασκέδαζαν με τραγούδια που δεν χορεύονταν, ενώ άλλοι τραγουδούσαν και χόρευαν με λαλούμενα). Ταυτόχρονα σε άλλες παρέες γίνονταν οι συναντήσεις των γνωστών και οι συστάσεις των ξένων. Έτσι συνεχίζονταν η διασκέδαση με παράλληλα κεράσματα ποτών και γλυκών (συνήθως τσίπουρο, ούζο και λουκούμια) μέχρι τις 16.00 Ω, οπότε σιγά-σιγά ο κόσμος έφευγε και πήγαινε στα σπίτια μαζί με τους προσκεκλημένους. Εκεί ακολουθούσε παράθεση γεύματος με ταυτόχρονη διασκέδαση με τραγούδια και ενίοτε χορούς μέχρι αργά το βράδυ (ιδέ και βιβλίο “Ο Γοργόμυλος”, σελίδες 278-282).

Την επόμενη ημέρα του πανηγυριού μετά τη θεία λειτουργία, που γίνονταν μέχρι τις 10.30 Ω, συνεχίζονταν το γλέντι (όπως και την πρώτη ημέρα) με χορούς και τραγούδια μέχρι τις 15.00 Ω και έπειτα μετάβαση στα σπίτια για γεύμα με τους προσκεκλημένους (1500-17.30 Ω). Στις 18.00 Ω της τελευταίας ημέρας, μετά τον εσπερινό, συγκεντρώνονταν όλος ο κόσμος στον προαύλιο χώρο της Εκκλησίας και επί δύο (2) ώρες περίπου χόρευαν το Καγκελάρι με όλο σχεδόν τον κύκλο αυτών των τραγουδιών (ιδέ βιβλίο “Ο Γοργόμυλος”, σελίδες 335-356), οπότε και τελείωνε το μεγάλο πανηγύρι με την ευχή όλων: **“Και του χρόνου τα ίδια με υγεία για όλους!”**.

Αρκεί να σημειωθεί ότι όλοι οι κάτοικοι του Χωριού το θεωρούσαν μεγάλη τους τιμή να παρευρεθούν στο μεγάλο πανηγύρι των Αγίων Αποστόλων, έστω και, τουλάχιστον, τη μία από τις δύο ημέρες. Αν κάποιος, μάλιστα, νέος δεν κατάφερνε να πάει, θα το είχε μεγάλο μαράζι και παράπονο για πολύ καιρό. Στο σπίτι και γενικά για τη φύλαξη των ζωντανών έμεναν ελάχιστα άτομα και ιδιαίτερα οι γεροντότεροι, για να μη χάσουν την ευκαιρία οι νέοι και οι νέες να λάβουν μέρος στη μεγάλη αυτή εκδήλωση, που ενδεχομένως να αποτελούσε την αρχή για την οικογενειακή τους αποκατάσταση (επιλογή συντρόφων για τη ζωή).

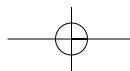

Σημασία της εορτής των 200 χρόνων των Αγίων Αποστόλων

**«Όπου υπάρχουνε Έλληνες τα ξένα διώξετέ τα
και τα δικά σας έθιμα δείτε και μάθετέ τα.»
(Δημοτικό)**

Όπως αναφέρθηκε και στην Εισαγωγή, ζούμε σε μια εποχή κοσμογονικών εξελίξεων, συνεχών ανακατατάξεων και ραγδαίων μεταβολών, σε σημείο που τα πράγματα αλλάζουν μέρα με την ημέρα, ενώ παλαιότερα τέτοιες μεταβολές συνέβαιναν σε βάθος εκατονταετιών. Η παγκοσμιοποίηση (κατ' άλλους παγκοσμιότητα), που συνεχώς ακούμε, είναι ένας όρος που υποδηλώνει μια κοινωνική κατάσταση, η οποία χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη παγκόσμιων οικονομικών, πολιτικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντικών διασυνδέσεων και ροών, που καταργούν πολλά από τα υπάρχοντα όρια και σύνορα. Η παγκοσμιοποίηση, βοηθούμενη και από την σύγχρονη εκπληκτική τεχνολογική πρόοδο, έχει την τάση και τη δυναμική να ισοπεδώνει τα πάντα στο διάβα της (καταργεί σύνορα, παραμερίζει φυλές - θρησκείες - γλώσσες, κατεδαφίζει δημιουργήματα που υπήρξαν σύμβολα επί αιώνες, αμφισβητεί πολιτισμούς κ.λ.π.). Με την καθημερινή αυτή απειλή ισοπέδωσης των πάντων κινδυνεύουμε να μπολιαστούμε με ξένα ήθη και έθιμα, με υποκουλτούρα ξένη με τις παραδόσεις και αξίες μας, οπότε υπάρχει μεγάλος κίνδυνος, με αυτή την παγκόσμια αφομοίωση, να χάσουμε την ταυτότητά μας ως Έλληνες.

Ο Ελληνοχριστιανικός πολιτισμός, που αποτελεί τη βάση του Δυτικού πολιτισμού, διαπνέεται από διαχρονικές αρχές και αξίες και δεν είναι δυνατόν με τίποτε στον κόσμο να ισοπεδωθεί ή να υποστεί αλλοιώσεις εν ονόματι της παγκοσμιοποίησης. Η αντίστασή μας, λοιπόν, σ' αυτόν τον "αχταρμά", που συνεχώς καταφθάνει κατά κύματα, θα πρέπει να εστιάζεται σε στοιχεία που αναφέρονται στην καταγωγή, στη γλώσσα, στη θρησκεία, στα ήθη - έθιμά μας, στην παράδοση και γενικότερα στην πολιτιστική μας κληρονομιά.

Η συνέχιση του εορτασμού του μεγάλου πανηγυριού των Αγίων Αποστόλων στο Χωριό μας, με όλα εκείνα τα στοιχεία που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα, συντελεί τα μέγιστα στην επανασύσφιξη των σχέσεων μεταξύ συγγενών, συγχωριανών και φίλων, καθώς επίσης και στη γνωριμία των νέων μεταξύ τους (των περισσότερων μάλιστα για πρώτη φορά). Πάνω απ' όλα η επαφή των νέων, που ζουν μακριά από το Χωριό, με τις ρίζες, τις παραδόσεις, τα ήθη - έθιμα του Χωριού μας αποτελεί την πιο τρα-

Βορειοανατολική όψη της εκκλησίας

νή απόδειξη της συνέχισης του εορτασμού του πανηγυριού κατά τον τρόπο που παραλάβαμε από τους προγόνους μας, με βελτιώσεις σε ορισμένα σημεία που να ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα. Η συμμετοχή κάθε χρόνο στην εκδήλωση αυτή όλο και περισσότερων νέων, που βρίσκονται μακριά από το Χωριό μας, θα είναι το πιο χαρμόσυνο πράγμα για όλους μας, εξασφαλίζοντας έτσι τον άριστο συνδυασμό κρίκο των νέων με τους γεννητόρες τους και την όλη πολιτιστική μας παράδοση - κληρονομιά.

Η γιορτή των 200 χρόνων των Αγίων Αποστόλων αποτελεί έναν ελάχιστο “φόρο τιμής” προς τους προγόνους μας Γοργομιλιώτες, που αν και διέθεταν ελάχιστα μέσα για την επιβίωσή τους, μας άφησαν ως κληρονομιά, πέραν των άλλων, αυτό το Εκκλησάκι και μαζί μ’ αυτό, με το επίσημο πανηγύρι που καθιέρωσαν, μας διέσωσαν αξίες, ήθη - έθιμα και παραδόσεις του Χωριού μας, που αξίζουν τον κόπο να διατηρήσουν και οι επόμενες γενιές.

Η ιστορία, όπως και ο χώρος, είναι τρισδιάστατη, έχει δηλαδή παρελθόν, παρόν και μέλλον. Περιφρονώντας το παρελθόν και α-

Βορειοδυτική όψη της εκκλησίας

γνοώντας το μέλλον γκρεμίζουμε όλο το οικοδόμημα που λέγεται ανθρώπινη πολιτιστική κληρονομιά και γινόμαστε αγέλη ζώων, τα οποία ούτε συνείδηση της ιστορίας έχουν αλλά ούτε και αντίληψη για το μέλλον. Έχει αποδειχθεί ότι λαοί που ξεχνούν την ιστορία και την παράδοσή τους σβήνουν από το χάρτη της γης. Εκείνοι οι απλοί πρόγονοι συγχωριανοί μας, ως γνήσιοι Έλληνες στην ψυχή και στην συνείδηση, έθεταν πάνω απ' όλα την ανθρωπιά και την τήρηση των Χριστιανικών μας παραδόσεων. Σε αντίθεση, η εποχή που ζούμε σήμερα είναι μια περίοδος ιστορικής κρίσεως του κοσμικού μας πολιτισμού, όπου η πνευματικότητα συνεχώς φθίνει στερούμενη ανθρωπιάς. Εμείς οι σημερινοί Γοργομυλιώτες τιμώντας τη ζωντανή παράδοση, τη μοίρα και τη δόξα αυτού του τόπου μας και των κατοίκων του, λόγοι ανθρωπίνου και θείου μας επιβάλλουν να μη επιτρέψουμε να διαγραφεί από τη γλώσσα μας η λέξη "χρέος", με την ηθική του όρου έννοια. Με τον τρόπο αυτό αφ' ενός μεν τελούμε ιερό μνημόσυνο για όλους τους προγόνους συγχωριανούς μας και αφ' ετέρου εγγράφουμε παρακαταθήκη, προτρέποντας τους νέους - νέες και όλες τις επερχόμενες γενιές συγχωριανών μας να μη ξεχνούν ποτέ να αναζητούν τις ρίζες τους, τις παραδόσεις τους και την όλη πολιτιστική και Χριστιανική μας κληρονομιά.

Επίλογος

Ο εορτασμός των 200 χρόνων της Εκκλησίας των Αγίων Αποστόλων στο Χωριό μας αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία για όλους μας να προβληματισθούμε για το ποιοί είμαστε, που βρισκόμαστε και που πηγαίνουμε. Οι πρόγονοί μας συγχωριανοί με τα πενιχρά μέσα που διέθεταν και με τους ελαχιστότατους βαθμούς ελευθερίας που είχαν, ως ευρισκόμενοι υπό το πέλημα του κατακτητή, έπραξαν το καθήκον τους και έναντι του τόπου μας και έναντι των παραδόσεων και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Η απλοϊκή ζωή τους και το ήθος τους αποτελούν ζωντανό παράδειγμα φρονητισμού, αντικείμενο μέγιστου θαυμασμού, αλλά και συγχρόνως οδηγό και πυξίδα για να βγούμε από το τέλμα της κρίσης στην οποία βρισκόμαστε.

Η σημερινή κρίση στην κοινωνία μας είναι βαθιά σε όλους τους τομείς της καθημερινής μας ζωής (ισοπέδωση των πάντων, αναξιοκρατία, φτώχεια, ανεργία, ναρκωτικά κ.ά). Το όλο πρόβλημα δεν έγκειται μόνο στην ικανοποιητική αύξηση των μακροοικονομικών μεγεθών της οικονομίας μας. Αν δεν θέλουμε να εθελοτυφλούμε, ο πυρήνας της κρίσης που περνάμε βρίσκεται στη γνώση και στην καλλιέργεια της παιδείας και του πολιτισμού μας. Χωρίς πνευματική ανάκαμψη και ανάπτυξη τίποτε δεν πρόκειται μακροπρόθεσμα να ευδοκιμήσει παραγωγικά και δημιουργικά. Αν δεν λάβουμε άμεσα μέτρα έναντι της συνεχώς ολισθαίνουσας κατάστασης που περνάμε, τότε θα γίνουμε απλοί θεατές ενός άκρως θλιβερού συστήματος πρόσκαιρων ατομικών ικανοποιήσεων, οδηγώντας με τον τρόπο αυτό το μέλλον της Χώρας μας σ' ένα είδος εκφυλιστικού γραι-

κυλισμού σύγχρονης μορφής. Η αιώνια Ελλάδα διαθέτει δύο ακαταμάχητες και αρχαίες παρακαταθήκες: μία θεία που είναι ο Χριστιανισμός (όπως τον δίδαξε ο Κύριος και οι Απόστολοί του) και μία ανθρώπινη που είναι η αθάνατη Ελληνική κλασική παιδεία. Ο Ελληνισμός, ως σοφία επίγειος, ανέρχεται προς τον ουρανό, ο δε Χριστιανισμός, ως σοφία επουράνιος, κατέρχεται προς τη γη. Η σύζευξη και των δύο είναι

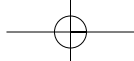
το τέλειο. Οι δυνάμεις αυτές είναι ικανές να θεραπεύσουν τις μεταδοτικές πνευματικές και ψυχικές ασθένειες του σύγχρονου κόσμου, οι οποίες προέρχονται είτε από τη μονομερή ενασχόληση με τις τεχνολογικές εξελίξεις που αποκομμένες από τον άνθρωπο στερούνται προοπτικής, είτε από αφηρημένες πνευματικές αναζητήσεις που δεν ενδιαφέρονται για την πρόοδο του ατόμου και της ανθρωπότητας γενικότερα, αλλά σε ορισμένες μάλιστα πειρπτώσεις συμβάλλουν στην αποκοπή του ανθρώπου από το Δημιουργό του (το Θεό) και αντί να βρουν την αυτογνωσία οδηγούν στη λήθη, στη σύγχυση και στην αγνωσία.

Ας αποτελέσει, λοιπόν, ο εορτασμός των 200 χρόνων της Εκκλησίας των Αγίων Αποστόλων, για όλους μας και ιδιαίτερα για τους νέους μας, ένα σημαντικό κέντρισμα για ένα νέο ξεκίνημα στον καθημερινό δύσκολο αγώνα της ζωής μας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

1. Πρόλογος	3
2. Εισαγωγή	7
3. Επιγραμματικά στοιχεία για τους Αποστόλους του Κυρίου μας	11
4. Ιστορικό της Εκκλησίας των Αγίων Αποστόλων Γοργομούλου.....	23
5. Το μεγάλο (κυρίως) πανηγύρι του Χωριού μας (29 και 30 Ιουνίου)	29
6. Σημασία της εορτής των 200 χρόνων των Αγίων Αποστόλων	33
7. Επίλογος	37

Δήμος Ανωγείου Πρέβεζας

τηλ.: 2683 3 60400

φαξ: 2683 3 60413

